

### บทที่ 3

#### วิธีการดำเนินการวิจัย

การประเมินผลโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ชลบุรี ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการประเมิน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี  
ปีงบประมาณ 2547 จำนวน 432 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา 51 โรงเรียนและโรงเรียน  
ประถมศึกษา 381 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random  
Sampling) ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970,  
pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 80 โรงเรียน แยกเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา 10 โรงเรียนและโรงเรียน  
ประถมศึกษา 70 โรงเรียน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างของทุกโรงเรียน จำนวนตามสถานภาพ ๓  
ละ 1 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และ  
นักเรียน รวมทั้งสิ้น 400 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็นรายเขตพื้นที่การศึกษาใน  
จังหวัดชลบุรี

| เขตพื้นที่การศึกษา                        | ประชากร (โรงเรียน) |       | กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน) |       |
|-------------------------------------------|--------------------|-------|--------------------------|-------|
|                                           | ประถม              | มัธยม | ประถม                    | มัธยม |
| 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 | 141                | 10    | 26                       | 2     |
| 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 | 125                | 9     | 23                       | 2     |
| 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 | 115                | 32    | 21                       | 6     |
| รวม                                       | 381                | 51    | 70                       | 10    |

### วิธีการประเมิน

วิธีการประเมินผลโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ชลบุรี มีวิธีการประเมิน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิธีการประเมินโครงการ

| สิ่งที่ประเมิน | ตัวชี้วัด                                                                                                                                              | แหล่งข้อมูล                                                                                                                                                                                                               | เครื่องมือและวิธี<br>การประเมิน        | วิธีวิเคราะห์<br>ข้อมูล       | เกณฑ์การ<br>ประเมิน                 |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------|
| 1. สภาพแวดล้อม | ความเหมาะสมและ<br>ความสอดคล้อง<br>ของวัตถุประสงค์<br>และเป้าหมายของ<br>โครงการกับความ<br>ต้องการของสภาพ<br>แวดล้อมและความ<br>เป็นไปได้ในทาง<br>ปฏิบัติ | <u>ข้อมูล</u><br>- ความคิดเห็น<br>เกี่ยวกับวัตถุประสงค์<br>ของ<br>โครงการของผู้<br>บริหารสถาน<br>ศึกษาและ<br>ครูผู้รับผิดชอบ<br>โครงการ<br><u>แหล่งข้อมูล</u><br>- ผู้บริหารสถาน<br>ศึกษา<br>- ครูผู้รับผิดชอบ<br>โครงการ | แบบสอบถาม<br>แบบมาตราส่วน<br>ประมาณค่า | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}$ , $SD$ | เกณฑ์มาตรฐาน<br>( $\sigma > 3.50$ ) |

ตารางที่ 2 (ต่อ)

| สิ่งที่ประเมิน | ตัวชี้วัด                                                                                            | แหล่งข้อมูล                                                                                                                                                                                                                                               | เครื่องมือและวิธีการประเมิน            | วิธีวิเคราะห์ข้อมูล        | เกณฑ์การประเมิน                     |
|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------|-------------------------------------|
| 2. ปัจจัยป้อน  | ความเหมาะสมของ<br>งบประมาณ วัสดุ<br>อุปกรณ์ บุคลากร<br>และวิธีดำเนินการ<br>ตามโครงการที่<br>กำหนดไว้ | <u>ข้อมูล</u><br>- ความคิดเห็น<br>เกี่ยวกับความ<br>เหมาะสมและ<br>ความพร้อมของ<br>ปัจจัยเบื้องต้น<br>ในด้านต่าง ๆ<br><u>แหล่งข้อมูล</u><br>- ผู้บริหารสถาน<br>ศึกษา<br>- ครูผู้รับผิดชอบ<br>โครงการ                                                        | แบบสอบถาม<br>แบบมาตราส่วน<br>ประมาณค่า | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}, SD$ | เกณฑ์มาตรฐาน<br>( $\sigma > 3.50$ ) |
| 3. กระบวนการ   | ความเหมาะสม<br>ของกระบวนการ<br>ดำเนินงาน                                                             | <u>ข้อมูล</u><br>- ความคิดเห็น<br>เกี่ยวกับผลการ<br>ปฏิบัติงาน<br>ปัญหาและ<br>อุปสรรคของ<br>การดำเนิน<br>โครงการ<br><u>แหล่งข้อมูล</u><br>- ผู้บริหารสถาน<br>ศึกษา<br>- ครูผู้รับผิดชอบ<br>โครงการ<br>- นักเรียน<br>- ผู้ปกครอง<br>- กรรมการ<br>สถานศึกษา | แบบสอบถาม<br>แบบมาตราส่วน<br>ประมาณค่า | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}, SD$ | เกณฑ์มาตรฐาน<br>( $\sigma > 3.50$ ) |

ตารางที่ 2 (ต่อ)

| สิ่งที่ประเมิน | ตัวชี้วัด                                                                | แหล่งข้อมูล                                                                                                                                                                                        | เครื่องมือและวิธีการประเมิน            | วิธีวิเคราะห์ข้อมูล        | เกณฑ์การประเมิน                     |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------|-------------------------------------|
| 4. ผลผลิต      | ผลการดำเนิน<br>โครงการบรรลุ<br>วัตถุประสงค์และ<br>เป้าหมายของ<br>โครงการ | ข้อมูล<br>- ข้อมูลเกี่ยวกับ<br>ผลที่เกิดขึ้นจาก<br>การดำเนิน<br>โครงการ<br><u>แหล่งข้อมูล</u><br>- ผู้บริหารสถาน<br>ศึกษา<br>- ครูผู้รับผิดชอบ<br>โครงการ<br>- ผู้ปกครอง<br>- กรรมการ<br>สถานศึกษา | แบบสอบถาม<br>แบบมาตราส่วน<br>ประมาณค่า | ค่าเฉลี่ย<br>$\bar{X}, SD$ | เกณฑ์มาตรฐาน<br>( $\sigma > 3.50$ ) |

### เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต สอบถามผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการ
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
- การประเมินสภาพแวดล้อม
- การประเมินปัจจัยอื่น
- การประเมินกระบวนการ
- การประเมินผลผลิต

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามโครงการ

2. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

3. แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา

### การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินผล โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลโครงการ
2. สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการประเมินและตามกิจกรรมโครงการ
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและสร้างขึ้นปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความ

ถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

3.1 ศศ.ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหาร

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 ดร.สมโภชน์ อเนกสุข

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผล

ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 นายสุพัฒน์ กาศมณี

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชลบุรี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

3.4 นายบุญธรรม เตชะจินดารัตน์

นักวิชาการสาธารณสุข 8

ศูนย์อนามัยที่ 3 จังหวัดชลบุรี

3.6 นายไพฑูรย์ ไพระหง

ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านสวน

(จันทบุรี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชลบุรี เขต 1

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่ม

ตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 30 คน ผู้ปกครองนักเรียน

จำนวน 30 คน และนักเรียน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำเครื่องมือไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อโดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Version 10) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .45-.94 แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26-.91 และแบบสอบถามนักเรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .27-.71

6. นำแบบประเมินที่ได้จากการหาค่าอำนาจจำแนก ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่าแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูอนามัย มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 แบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และแบบสอบถามนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .82

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน วิธีการดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี
2. นำแบบสอบถามมอบให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ โครงการในสังกัดดังกล่าวกรอกข้อมูล
3. ผู้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 เขต 2 และ เขต 3 ที่ตรวจสอบแล้วมีความสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

### การจัดกระทำข้อมูล

ในการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่ามาวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

2. การแปลความหมายของคะแนน โดยแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert Scales) 5 ระดับ (Best & Kahn, 1993, p. 246) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการประเมิน พิจารณาความคิดเห็นเทียบค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิตแก้ว (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความสอดคล้อง, ความเหมาะสมหรือผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ความมีคุณภาพของโครงการไว้ที่ระดับมากขึ้นไป คือ ระดับ 3.51 ซึ่งเป็นระดับต้นของความเหมาะสม ทั้งนี้เพราะเป็นค่าต้นของความสอดคล้องหรือความเหมาะสมในระดับมาก

## สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Version 10) ดังนี้

1. ประเมินสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ใช้ค่าสถิติการหาคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $SD$ )
2. ประเมินปัจจัยอื่นเกี่ยวกับความเหมาะสมของงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร และวิธีดำเนินการตามโครงการ ใช้ค่าสถิติการหาคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $SD$ )
3. ประเมินกระบวนการเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานตามโครงการที่ปฏิบัติจริง ใช้ค่าสถิติการหาคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $SD$ )
4. ประเมินผลผลิตหรือผลงานเกี่ยวกับความสอดคล้องของผลการดำเนินงานโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ใช้ค่าสถิติการหาคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $SD$ )
5. สถิติทดสอบ (t-test)
6. แบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่แล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)